

26 ביוני 2025

-דחוף-

לכבוד
מר משה ליאון
ראש עיריית ירושלים

לכבוד
מר אינג' יואל אבן
ראש אגף תכנון ובנייה

שלום רב,

הנדון: תיקון לאלתר של מקטע כביש שהעירייה הרסה בראס חמיס

הרינו לפנות אליכם בדרישה דחופה לתיקון כביש הגישה הראשי לשכונת ראס חמיס שמעבר לגדר ההפרדה, ואשר מקטע ממנו נהרס שלשום על ידי העירייה. המפגע התעבורתי הקשה שנוצר במקום והיעדר האפשרות לנסוע בו ברכב פוגע במאות קשישים ובעלי מוגבלויות שאינם יכולים לצלוח את הדרך רגלית, בגישתם למוסדות הלימוד של מאות תלמידים אשר אמורים להגיע לקייטנות שיחלו לפעול בהם בשבוע הבא, ומסכן את כלל תושבי האזור בשל הבורות שנפערו בכביש וגושי האספלט הפזורים לכל עבר (ראו בצילומים). התעלמות העירייה מנוק קשה שהיא עצמה הסבה, חרף בקשות התושבים כי הכביש יתוקן לאלתר, לוקה בחוסר סבירות ופוגעת בזכויות זכויות יסוד של התושבים, והכל כמפורט להלן.

1. שלשום, 24.6.2025, בשעות הבוקר המוקדמות, הגיעו לשכונת ראס חמיס שלושה כלים כבדים מסוג "באגר" מלווים בכוחות משטרה ועירייה, במטרה לממש צו הריסה. עדויות תושבים מלמדות, כי בדרך אל המבנה המיועד הרסו כלי העבודה הכבדים חלק מכביש הגישה הראשי לשכונת ראס חמיס, ברחוב חלתי' אל-עומרי 20. אחרי ההריסה עזבו עובדי העירייה את המקום, מתעלמים לחלוטין מהחורבן וההרס שהותירו בעקבותיהם. פניות תושבים לעירייה בבקשה שהכביש יתוקן לאלתר לא נענו.

2. חודש אחד בלבד חלף מאז סללה העירייה את הכביש האמור, שמוביל אף לבתי הספר אל-מוסתקבל ואל-חוריזמי, בהם לומדים מאות תלמידים, וזאת לאחר שנים ארוכות בהן ביקשו תושבי השכונה את שיפוץ הכביש, שסיכן נוסעים והולכי רגל. מדי יום עוברים ברחוב הצר והמשובש מאות ילדים לצד תנועת רכבים כבדה, בתנאים מסכני חיים. ונזכיר כי רק לפני שנתיים, בחודש מרץ 2023, נהרגו בו שלושה אחים שעשו את דרכם לבית הספר (גלעד כהן וחסן שעלאן, "טרגדיה במזרח ירושלים : 3 אחים נהרגו בתאונה", Ynet, 2.3.2023).
3. לצערנו, זו אינה הפעם הראשונה בה נכנסים עובדי עירייה לשכונה זו ולשכונות מחנה פליטים שועפאט בכלל כדי לבצע הריסת מבנה, ובדרכם הורסים מקטעי כביש ראשיים תוך גרימת נזק רב וסכנה בטיחותית. ביום 19.1.2025 כבר נאלצנו לפנות אליכם לאחר שנציגי משרד האוצר עם כוחות צה"ל נכנסו לשכונה לביצוע הריסה של קיר והרסו שלושה מקטעי כביש ראשיים סמוכים למקום ביצעו ההריסה. לנוכח המחבל, לאחר שהפניות לעירייה לתיקון הכבישים לא נענו, גייסו התושבים בעצמם את הכסף כדי לתקן את הבורות שנפערו בכביש ולאפשר מעבר בטוח להולכי רגל, ובעיקר לתלמידים בדרכם לבית הספר.
4. התנהלות אדישה ומקוממת זו חוברת להזנחתן ארוכת השנים של השכונות שמעבר לגדר ההפרדה, המתבטאת, בין היתר, בכך שהרשויות המוסמכות, ובראשן עיריית ירושלים, חדלות מלמלא את חובותיהם החוקיות והבסיסיות כלפי רבבות התושבים המתגוררים בהן. אחד הביטויים לכשל זה הוא ההשקעה האפסית בתשתיות יסוד. ואכן, השכונות שמעבר לגדר מתאפיינות בכבישים רצופי בורות ופגמים, בהיעדר מדרכות לצדי הדרכים או לחלופין גופי תאורה וסימני דרך (ראו, למשל, מוראד נתשה **השכונות הערביות במזרח ירושלים – מחקר תשתיות והערכה: מחנה פליטים שועפאט (2019)**).
5. העירייה היא האחראית על תיקון מפגעים בכבישי ירושלים, לרבות בראס חמיס. חובתה לתחזק דרכים וכבישים ולטפל בהם מעוגנת בסעיף 235 לפקודת העיריות (נוסח חדש). בין היתר קובע סעיף זה כי על העירייה לסלק ולמנוע מכשולים ברחוב, קל וחומר כאשר היא עצמה זו שגרמה להם.
6. ונדגיש: אין מדובר בדרך צדדית ושולית. כביש הגישה הראשי לשכונה ברחוב חלת' אל-עומרי הוא עורק חיים ממשי, דרכו מתבצעת גישה לכל חלקי השכונה. גם בשל כך יש לתקנו לאלתר, לפני שיגבה קורבנות נוספים.

נודה לתשובתכם הדחופה, על מנת לשקול את המשך צעדינו.

בכבוד ובברכה,

יותם רוטפלד, המחלקה המשפטית

העתק:

עו"ד אלי מלכה, יועמ"ש עיריית ירושלים

מר אבי ברון כהן, ראש הרשות לאכיפה במקרקעין